

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ҚОЛДАНБАЛЫ ПСИХОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ**

**ЭКСПЕРИМЕНТТІК ПСИХОЛОГИЯ ПӘНІ БОЙЫНША
ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ**

PR 2212- ЭКСПЕРИМЕНТТІК ПСИХОЛОГИЯ

Білім беру бағдарламасы «6В03107- психология» мамандығы (2 курс)

Кредит саны-9

Көктемгі семестр 2024-2025 оқу жылы

Оқытушы: профессор м.а. Тоқсанбаева Н.Қ.

«Эксперименттік психология» пәні бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын жалпы және қолданбалы психология кафедрасының профессор м.а., психология ғылымдарының докторы Н.Қ.Тоқсанбаева дайындаған

Жалпы және қолданбалы психология кафедрасының мәжілісінде қаралып ұсынылды.

«29_08», 2024 ж., хаттама № 1

Кафедра меңгерушісі _____ А.К.Мынбаева

Факультеттің әдістемелік Кеңесінде ұсынылды.

«05.09», 2024 ж., хаттама № 1

«Эксперименттік психология» пәні бойынша бағдарлама

Емтиханда қарастырылатын оқу курсының тақырыптары: Емтиханға сиплабуста көрсетілген тақырыптар қарастырылады. Тақырыптың мазмұны барлық жұмыс түрлерін: дәрістер мен семинарлардың тақырыптары, сондай-ақ студенттердің өзіндік жұмысына арналған тапсырмаларды қамтиды.

Қорытынды емтихан жазбаша өткізіледі (офлайн).

Оқытудың нәтижелері (ОН)

Пәнді оқудың нәтижесінде білім алушы қабілетті болады:

- Қазіргі ғылымдар жүйесінде эксперименттік психологияның алатын орны, пәні мен ерекшеліктерін зерттеу негізінде теориялық білімдерін қалыптастыруға;
- Эксперименттің тиімділігін арттыруға қажетті психологиялық ғылым мен практиканың негіздері арқылы қазіргі ғылыми ақпараттарды игеру арқылы оның табиғатын түсінуге;
- Эксперименттік психологияның даму тарихы, меңгеру, эксперименттік психологиядағы тәжірибелік іс-әрекетте туындайтын психологиялық заңдылықтар мен феномендерді түсіну, анықтау үшін эксперименттік зерттеу әдістерін қолдануға;
- Эксперименттік психология - диагностика жүргізу; жағдаяттардағы мәселелерді дағдыны дамыту, Эксперименттік психологиялық көзқарас бойынша өмірлік және ғылыми зерттеулерге сыни талдау, даму мүмкіндіктері мен ресурстарының, тұлға және ұжым іс-әрекетінің нәтижесі мен мінез-құлқы арасындағы өзара байланысты көре білуге;
- Эксперименттік психологиялық теориялық білімдерді табиғи зерттеу жағдайларында жүзеге асыру, эксперименттік психологиялық зерттеулерді біріктіру және негізделген пікірлерді тұжырымдау мен реттеуші механизмдері түсініктерін қалыптастыруға бағытталған психологиялық жоба және бағдарлама құрастыруға;
- Эксперименттік психологиялық зерттеу әдістерін пайдалана отырып өзіндік зерттеу жүргізуге дағдылану, психологиялық білімдерді практикада қолдануда өз ойын, әрекетін басқарау алу, жоспарлай білу, тың ұсыныстар айта білуге; сәттілікке ұмтылуға, тапсырмаларды орындауда зерттеушілік дағдыларын көрсете білуге;
- Эксперимент нәтижесін тиімді шешім қабылдау үшін психологиялық білімдерді қолдану, кәсіби іс-әрекет пен жеке өмірде сәтті коммуникативті стратегияны жүзеге асыру;
- Эксперимент нәтижесін ғылыми әдебиеттер мен білімінің қайнар көздерін оқу үшін қажетті ізденіске; экспериментте қолдана алу тиімділігін арттыруда өз бетінше логикалық түрде жүйелеуге, талдауға, қорытындылауға, эссе, тезистер мен баяндамаларды кәсіби деңгейде жаза алуға, ақпараттық технологияларды кеңінен білуге және өз уақытын тиімді басқара алуы менгеруге.

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Пән: Эксперименттік психология
 Қорытынды бақылау формасы: жазбаша (офлайн).
 Платформасы: Univer жүйесінде бағаланады

№	Балл Критерий	ДЕСКРИПТОРЛАР				
		«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
		90-100 балл	70-89 балл	50-69 балл	25-49балл	0-24балл
1.	Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	"Өте жақсы" баға барлық үш сұрақтың толық ашылуын (алынған білім шегінде), әр тұжырым мен қорытындының егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтитын, логикалық және дәйекті түрде құрылған, аудиториялық сабақтарда өткен тақырыптарының мысалдары мен расталған жауап үшін қойылады.	"Жақсы" баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелерді толық емес қамтиды, негізгі ережелердің қысқартылған дәлелдерін қамтитын жауап үшін қойылады, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберіледі. Жауапта стилистикалық қателіктер, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	"Қанағаттанарлық" баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ережелерді баяндамада композициялық диспропорцияларға, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, теориялық ережелерді аудиториялық сабақтардың әзірленген конспектілерінің мысалдарымен суреттемейді.	Қойылған сұрақтардың дұрыс жариялауы, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу...; Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

2.	<p>Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану</p>	<p>Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа толық, дәлелді жауап, курстың практикалық мәселелерін шешу;</p>	<p>Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық шешпей қойылған сұраққа толық емес, дәлелді жауап беру; курс бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыз пайдалану;</p>	<p>Материал фрагменттелген, логикалық дәйектілікті бұзатырып, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, курстың теориялық білімі Үстіртін қолданылады.</p>	<p>Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шешпелмеу, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктерді қабылдау.</p>	<p>Тапсырмаларды шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдану; алмау; қорытынды және жалпылау жасай алмау. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.</p>
3.	<p>Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі</p>	<p>Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа толық, дәлелді жауап, курстың практикалық мәселелерін шешу; Ғылыми ережелер, қолданылған</p>	<p>Тұжырымдалмалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.</p>	<p>Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктер болуы</p>	<p>Тапсырма өрескел қателіктер мен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдалмалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.</p>	<p>Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары</p>

		әдістеме мен технологияның дәйекті, қисынды және дұрыс негіздемесі , сауаттылық, ғылыми тілдің нормаларын сақтау, тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздікке жол беріледі (+графикалық деректер арқылы негіздеу нәтижелерін визуализациялау).				пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
--	--	--	--	--	--	---

Емтихан тапсыруға дайындалу үшін емтихан тақырыптарының тізбесі

1. Эксперименттік психология пәні мен міндеттері.
2. Экспериментте ғылыми зерттеу методологиясын, әдістемесі мен әдістері.
3. Эксперименттік психологияның қалыптасу тарихы.
4. Экспериментке дейінгі және квазиэксперименттік жоспар.
5. Психогенетикадағы және кроссмәдени психологиядағы корреляциялық жоспарлаудың маңыздылығы.
6. Эмпирикалық және эксперимент әдістерінің ара қатынасының өзара байланысы мәселесін шешудегі концепциялар.
7. Психологиялық зерттеу әдістерінің классификациясы.
8. Түрлі психологиялық мектептердің эксперименттік психологияның дамуы.
9. Лонгитюдті, кезеңдік және бір ғана бақылау ерекшеліктері.
10. Психологиялық эксперименттегі айнымалылар: тәуелді, тәуелсіз, және қосымша айнымалылар.
11. Эксперименттегі шкалалардың түрлері
12. Ішкі және сыртқы валидтілік.

13. Реалды және идеалды эксперимент.
14. Мінсіз эксперимент және оның түрлері.
15. Алғашқы мәліметтеріді алу әдістерінің жалпы сипаты.
16. Эмпирикалық мәлімет типтері
17. Бақылау әдісі
18. Эксперимент – каузалды гипотезаларды тексеру процедурасы ретінде.
19. Эксперименттің түрлері.
20. Экспериментті жоспарлау

Ұсынылатын әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

- 1 Дружинини В.Н. экспериментальная психология. М.,2019
2. Тоқсанбаева Н.Қ. Эксперименттік психология; Алматы – 2018 ж.
3. Квинн, В.Н.. Прикладная психология.- СПб., 2010
4. . Рамуль К.А. Введение в методы экспериментальной психологии. Тарту , 2017
5. Аманова И.К. Теоретико-методологические основы психологии. Учебное пособие.- Алматы: « Нурай - принт , 2016
6. Готтсданкер Р. Основы психологического эксперимента. М., 2012 г.
7. Гласс Дж. Стенли Дж. Статистические методы в педагогике и психологии. М., 2011
8. Дружинини В.Н. экспериментальная психология. М.,2013
8. Измайлов Ч.А. Михалевская М.Б. Общий практикум по психологии М.,2011
9. Кэмпбелл Д. Модели экспериментов в социальной психологии. М., 2013
10. Рамуль К.А. Введение в методы экспериментальной психологии. Тарту 2014
11. Тынышбаева А.А. Берсебаева А.Т. Тунликбаева Э.М. Практикум по психологии . Типовая программа . Алматы, 2013
12. Самойленко Е.С. Основные направления экспериментального исследования речи в ситуации общения./ Психологический журнал №4,2012 с. 153-158.

Қосымша әдебиеттер:

- 1) Корнилова В.Т. Введение в психологический эксперимент . М.,2011 г.
  - 2) Гамезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии. М., 2010 г.
  - 3) Айзенк Г. проверьте свои интеллектуальные способности. Рига, 2010 г.
  - 4) Кулагин Б.В. Основы профессиональной психодиагностики. Л.,2004
  - 5) Фресс П. Пиаже Ж. Экспериментальная психология М.,2006
- ий; / Эрик Берн ; пер. с англ. А. Грузберга. – Москва : Эксмо, 2012. – 353 с.

Интернет-ресурстар:

1. www.psychology.net – психологиялық факультеттер сайт.
  2. www.psychology.ru – психологиялық әдістер, тренингтер, on-line тестер порталы.
  3. www.azps.psiholrgia – психологиялық мәліметтер, түрлі керекті мәліметтер. www.psychology-online.net, сондай-ақ құжаттама жүйесі үшін деректер базасын, пайдалану үшін, үй тапсырмасын, жобаларды, Сіз сайт парақшаңыздан көре аласыз univ.kaznu.kz. ПОӘК бөлімінде. (Меңгеру курстары БАОК пәндер тақырыбы бойынша ұсынылады)
  4. <http://www.psychology.ru>
  5. <http://www.flogiston.ru>
  6. <http://www.colorado.edu/VCRsearch/integrity/humanresearch/CITI.htm>
  7. CyberBear (<http://cvberbear.umt.edu>)
  8. <http://www.umt.edu/psych/>)
  9. <http://www.humanities.edu.ru>
- 1.